

רני ושמחה

ארגון להפצת ערכי היהדות

גליון חודשי < חודש אדר ב' > אדר ב' תשע"ט
גליון מס' 17
זמני השבת באשתאול - פרשת פקודי
כניסת שבת: 17:24 < יציאת שבת: 18:17

מזל החודש

מזל דגים

חודש אדר מזלו הוא "דגים", מזלות כל החודשים נקראו בלשון יחיד 'עקרב' 'קשת' 'גדי' 'טלה' 'שור' 'סרטן' 'אריה' 'בתולה', לעומת מזל אדר שנקרא בלשון רבים 'דגים' - והוא רמז לשני אדרים שאין לאדר שני מזל אלא רק באדר ראשון, והגם שמזלות החודשים תשרי וסיון גם כן נקראים בלשון רבים 'מאזנים' 'תאומים', התשובה היא פשוטה כיון ששם עצם 'מאזנים' ו'תאומים' אינו שייך בלתי שניים, לעומת 'דגים' שהוא לשון רבים כלפי דג אחד.

הטעם שמעברים את השנה הוא כדי שחודש ניסן יצא בתקופת האביב כלומר בתקופת בישול הפירות כיון שהתורה ציוותה "שמור את חודש האביב", לכן שנה שצריכה עיבור בשביל שחודש ניסן יהיה בזמן האביב מעברים את החודש שלפניו הוא "חודש אדר".

ראש חודש אדר הוא תמיד שני ימים, ובשנה שיש בה שני אדרים אזי גם ראש חודש אדר השני הוא שני ימים, ונמצאו שני החודשים מלאים [שלושים יום], אבל בשנה שיש בה חודש אדר אחד הוא חודש חסר של עשרים ותשע יום.

תינוק הנולד בחודש אדר של שנה פשוטה, והשנה שמלאו לו י"ג שנה היא שנה מעוברת, אינו נעשה לבר מצוה כדי להתחייב בכל המצוות ולצרפו למניין אלא בחודש השני כי חודש אדר השני הוא העיקרי וחודש אדר א' אינו אלא כתוספת לשנה, אבל מי שנולד בשנה מעוברת באדר ראשון וגם השנה שמלאו לו בה י"ג שנה היא מעוברת, עושה בר מצוה באדר ראשון, ואם נולד בי"ג ניסן בשנה פשוטה והשנה שמלאו לו בה י"ג שנה היא מעוברת אינו נעשה בו י"ג עד שיגיע י"ג ניסן הוא יום לידתו.

מאמר החודש

תרומת המשכן

בפרשיות אלו אנו עוסקים בחלק הסופי של מטרת יציאת עם ישראל ממצרים, והיא בניית בית בעולם הזה - העולם הגשמי שיהיה משכן לקדושת שמו יתברך בתוכנו, עם ישראל התבקשו ע"י משה להיתם כדי לסייע בבניה של המשכן, מי שיכול ע"י עבודה פיזית כגון יצירת אומנויות טוביה, פיסול וכדומה, ומי שיכול ע"י תרומה של זהב או כסף או נחושת, ואכן עם ישראל נענה לבקשה בהמוניו עד כדי כך שהיו צריכים להוציא כרוז במחנה ולבקש מהציבור שיפסיקו לתרום, כיון שהגיעו תרומות יותר מכדי הצורך.

הכוונה היא שקובעת בשמים

המתבונן בדבר יחשוב שכל אחד מבני ישראל הייתה לו חשיבות לפני הקב"ה כפי מידת תרומתו לבית המקדש, מי שהביא זהב היה הכי חשוב ומי שהביא כסף היה פחות חשוב ומי שהביא נחושת היה עוד יותר פחות, אולם מגלים לנו רבותינו ז"ל שכל אחד ואחד מעם ישראל היה חשוב בעיני הקב"ה כאדם הכי חשוב וכבן הכי אהוב לבורא יתברך, והטעם הוא מפני "שרחמנא ליבא בעי" - אצל הקב"ה לא חשוב מה הבאת אלא חשוב מה התכוונת, יתכן אדם שהוא בעל אמצעים אשר כסף וזהב לא חסר לו אך כוונת מצוות הצדקה הייתה ממנו והלאה, ולעומתו יבא אדם שאינו בעל אמצעים מתנה בנונית ומטה לבית המקדש אך מחשבתו היא איך אני יכול להביא עוד, חבל שאין לי את האמצעים להגיש להקב"ה מתנה יותר חשובה, יש ותרומתו של האדם נקבעה במקום הכי קדוש בבית המקדש ויש ותרומתו של האדם נקבעה במקום פחות קדוש בבית המקדש, היתכן שמעלתם אינה שווה? בוודאי שמעלתם

שווה! לפני הקב"ה אין מעלה לראשון כלפי השני במאומה, מפני שכוונת שניהם הייתה לשם שמים כדי לעשות את רצון הבורא ולבנות משכן בו תוכל השכינה הקדושה להשרות קדושה בעולם.

הכוונה היא שקובעת בארץ

פעמים שאנו חושבים בנינו לבין עצמנו, מי אנחנו ומה אנחנו סה"כ איזה בורג קטן בגודל ס"מ בכל היקום הענק שמסביבנו בכל הגלובוס האדיר שמקיף אותנו, נו... עוד מצוה, נו... עוד מחשבה ורצון טוב, מה זה יתן לקב"ה מה זה יעזור להגברת הקדושה בעולם כה טמא ושפל בו אנו קיימים, ואכן בעיניים גשמיות זו ההסתכלות שאמורה להיות, בורג קטן אין לו שום השפעה על המסה האדירה שסביבו, אולם בעיניים רוחניות ע"פ הסתכלותם של רבותינו זצ"ל השקפה זו בטעות יסודה, כל מעשה ולו הכי קטן שיהיה, כל מחשבה טובה לעוזר לשני אפסית ככל שתהיה, אין לתאר ערך גודלם ועוצמתם לפני הבורא יתברך, וכמו שאמר מייסד תנועת המוסר רבי ישראל מסלנט זצוק"ל מחשבה טובה של יהודי כאן בארץ ישראל מצילה יהודי בפריז הרחוקה מהתבוללות, החוטים הקטנים בהם היהודי מושך מידי יום ביומו כדוגמת ברכה בכוונה, הנחת תפילין, עזרה לזולת, מניעים הם שם למעלה כח בלתי יאומן של השפעת קדושה וטובה מהבורא יתברך לכל היהודים ברחבי העולם, שעת קביעת עיתים לתורה של יהודי פשוט בעיני הקב"ה כתרומת בנין שלם של מליונר, כי העיקר הכוונה, דע לך אחי! אם אתה מבחינתך עשית את מה שאתה יכול לעשות במצב בו הנך נתון לא זו בלבד שקנית עולמך בחיך, אלא גם זיכית את כל אחיך היהודים בהשפעה חיובית של שפע ברכה והצלחה. חודש טוב.

ה'ש"ט שעוד חכמי לב נתעסקו במלאכת המשכן, ולא הזכיר הפסוק כי אם את בצלאל, כיון שהיה הוא משבט יהודה, ומפני שעשה יהודה דבר גדול במעשה תמר שהודה שטעה וע"כ הן השאירו אותה בחיים אע"פ שכל להכחיש, לכן ברכו הקב"ה שבני שבטו יפורסמו בעולם ויזכו לשבח ולתהילה.

ה'ש"ט כי בצלאל שבנה את המשכן לא היה כי אם בגיל שלש עשרה, וזכה לכך בזכות אם סבו "מרים הנביאה" שלא נשמעה לפרעה מלך מצרים והשאירה את התינוקות בחיים.

ה'ש"ט כי יש אומרים שהנשים שטוו את הצמר על גבי העיזים, הם התחילו במלאכתן והקב"ה סייע בידם והיה הצמר ממשיך להיטוות מעצמו, וזה שאומר הפסוק "בידיה טוו" - בלשון רבים.

ה'ש"ט כי כל חוט מחוטי היריעות היה מכיל את ארבעת מינים אלו, וכל מין ומין היה שזור משה חוטים, ולאחר מכן היו שזורים את ארבעת המינים יחד, הרי שכל חוט היה מורכב מעשרים וארבע חוטים.

ה'ש"ט כי "מעשה רוקם" אינו מעשה אריגה אלא עבודת מחט שהייתה צריכה אומנות גדולה ששני הצדדים יהיו שווים שהעיבוד מקדימה יהיה דומה לעיבוד מאחורה.

ה'ש"ט כי מטרת עשיית הזר זהב מסביב מזבח הקטורת הוא בשביל שלא יפלו הסממנים מעל המזבח בעת הקטרותם.

ה'ש"ט כי יש הסוברים כי טעם התקנת המראות בכיור, כדי שהכהנים הבאים לרחוץ בו את ידיהם ורגליהם קודם העבודה יסתכלו במראה כדי לראות שאין על בגדיהם כתם או רבב, ויקשטו עצמם לפני התפילה והעבודה כדרך שמכין האדם עצמו לפני שעומד לפני המלך.

ה'ש"ט כי עמודי חצר המשכן נעשו מנחושת ולא מברזל, מפני ששנאו הברזל לפני הקב"ה בהיותו הוא כלי מלחמתו של עשו הרשע שבהם הוא מתגאה, וכשם שהקב"ה שונא את עשו וכלשון הפסוק (מלאכי א') "את עשו שנאתי" כך שונא הוא את כלי מלחמתו.

זריזים מקדימין למצוות...

"וכל חכם לב בכך יבואו ויעשו את אשר ציווה ה' " (פל"ה פס' י), ביאר בספר הדרש והעיון אם רוצה אדם לעשות מצוה, עליו לעשותה תיכף בזריות, הדיבור מסביב למצוה והשהייה הכרוכה בכך עלולים לגרום למעצורים ומכשולים שונים שימנעו את קיום המצוה, וזה שאמר הכתוב "וכל חכם לב בכך" - אדם שהוא באמת חכם וברצונו לקיים את מצוות הבורא אל ירבה בדברים ובשהיות כי אם "בואו ויעשו" מיד ובזריות.

במקום שבעלי תשובה עומדים...

"ויבואו האנשים על הנשים" (פל"ה פס' כא), ביאר החידושי הר"ם כידוע הייתה נבדבת המשכן כפרה על המעשה החמור עוון העגל, והנה אמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין טז), במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גדולים יכולים לעמוד, נמצא שהאנשים שחטאו בעגל ועתה באו לכפר על עוונם עומדים הם בדרגה יותר חשובה מאשר הנשים שלא השתתפו במעשה העגל, וזה שאמר הפסוק "האנשים על הנשים" - שהיו למעלה מהם.

כוונת הלב...

ויעש קרסי נחושת חמישים לחבר את האהל" (פל"ו פס' יח), הקשה הגאון בעל המשך חכמה ז"ל מדוע לעיל (פסוק יג) לא נאמר אצל קרסי המשכן "לחבר את האהל", וביאר שעם ישראל היו דרים במדבר בתוך אהלים שיריעותיהם היו מן הסתם מחוברים בקרסי נחושת, שכן אין דרך העולם להשתמש בקרסי זהב לצרכיהם הפרטיים, לכן היו צריכים לכונן בעשיית קרסי נחושת שהם לצורך גבוה - לחבר את האהל, משא"כ בעשיית קרסי זהב לא היה צורך בשום כוונה שכן הדעת נותנת שהם נעשים לשם צורך גבוה - עשיית המשכן ולא לצורך הדיוט.

והיו עינך רואות את...

"ויעש את הכיור נחושת וכו' במראות הצבואות" (פל"ח פס' ח), אומר היה המגיד ממזריטש זצ"ל: צריך כל אדם לראות את הזולת כראי, כשם שהראי משקף לעיניו את צדדי הכיעור שלו, כך גם בראותו את חסרונות הזולת עליו להבחין בהם גם אצל עצמו וללמוד מזה היאך לסלקם וכמאמר התנא במסכת אבות "אזיהו חכם הלומד מכל אדם", לפיכך כאשר באו הכהנים לטויל את ידיהם ורגליהם לפני העבודה והיו צריכים גם להתרחץ מכל פגם ועוון רוחני ומכל חסרון נגיעה ופניה - היה הכיור העשוי ממראות מזכיר להם כי כדי להבחין בחסרונות של עצמם עליהם להשתקף בזולת, כי אם יסתכלו רק על עצמם יהיה להם מאוד קשה להבחין בחסרונותיהם.

הפטרת השבוע: "וישלח המלך שלמה" מלכים א פרק ז

של מאה רימונים מנחושת, כך שבכל עמוד היו מאתיים רימונים, ובמרכז כל עמוד היה שושן - פרח שבנוי מששה עלים, ולמרות שגודל הכותרת עם הענפים היה רחב משטח של ארבע אמות, "השושן" היה בגודל ארבע אמות בדיוק.

הקמת העמודים וקריאת שמותם

לאחר שגמר חירם האומן לבנות את העמודים, העמידם בפחתו של האולם וקרא להם שמות: לעמוד הימני שהעמידו בפינה הדרומית קרא לו "יכין" - לסימן טוב שיכון הבית הזה לעד, ולעמוד השמאלי שהעמידו בפינה הצפונית קרא לו "בוועז" - היא תיבה שמורכבת משתי תיבות "בו" "עז" - שעל ידי הקורבנות שמקריבים בבית זה יהיה חוזק ועוז לעם ישראל, אחר שהעמיד חירם את העמודים נתן עליהם את פרח השושן וזוהו הושלמה מלאכת עשיית והקמת העמודים.

את בית המקדש ביצירות מרהיבי עין כיאה וכיאות לבית ה', חירם זה היה יהודי נצר למטה נפתלי מצד אביו ונצר למטה דן מצד אמו, כמובן שחירם הבן נענה בחיוב לבקשת שלמה המלך ומיד שם הוא את פניו ועלה לירושלים כדי לעסוק בהמשך יצירת אלמנטים מפוארים ומרהיבים לבית המקדש, בפסוקים אלו מבואר תהליך בניית שני עמודי נחושת מתחילה ועד סוף.

מידות העמודים והיאך הייתה צורתם

גובה כל עמוד היה שמונה עשרה אמה [בערך 8.5 מטר], וחוט שאורכו שנים עשרה אמה הקיף את העמוד כך שקוטר העמוד היה שלש אמות וארבע חמישיות האמה, לכל עמוד הייתה כותרת מרהיבה בגובה חמש אמות, וכעין שבעה ענפי לולב מנחושת קלועים ושזורים היו ע"ג הכותרת בראש כל עמוד, על גבי כל כותרת היו מסודרים שני טורים

מה בהפטרה?

חירם בנו של האומן חירם מגיע מצור כדי להמשיך ולפאר את בית המקדש

כשבנה שלמה המלך את בנין בית המקדש הראשון, נעזר הוא באומן מיוחד ששמו היה חירם שנשלח אליו ע"י מלך צור, חירם זה היה אומן גדול בהתעסקות עם זהב כסף ונחושת ויצירותיו המפוארות פיארו את בית המקדש, אך אחר שבע שנות עשייה נפטר האומן חירם, ועתה שולח המלך שלמה שליחים לעיר צור שבמדינת לבנון שם גר בנו של האומן חירם שגם כן קראו לו חירם כדי שיבוא לעזרתו בהמשך יצירת אומנותית לפאר ולרומם את בית המקדש, הסיבה שבגללה שלח שלמה להביא את חירם הבן מפני שהוא ירש מאביו את האומנות המופלאה בעסק הנחושת ורצונו של שלמה המלך היה להמשיך לגדל לפאר ולרומם

היה זה בשנת תרע"ג (1913) בשלהי ימי השלטון הצארי, כנופיות "המאות השחרות" שזרעו אימה ברחובות וזכו לתמיכת השלטון עשו פוגרומים אכזריים בקהילות היהודיות, באותו זמן הפוגרומים הגדולים כבר פסקו אבל עדיין לא אחת התנפלו ברוינים על נוסעים יהודים תמימים והשליכו אותם מחלון הרכבת הדוהרת, הנוסע היה הרב 'מטעם' של העיר צ'רניגוב ר' יצחק שניאורסון, במוצאו היה נצר לאדמור"ר חב"ד אבל כבר נעשה אדם מודרני בעל השכלה כללית ולכן זכה לתמיכת השלטון, הוא משך למעלה את צוארונן מעילו ושפתיו מלמלו תפילה לבל יתקל באותם פושעים רשעים.

מטרת הנסיעה

על הנסיעה לא היה יכול לוותר, בעיר הבירה פטרבורג נערכות חגיגות גדולות לרגל מלאות שלוש מאות שנה לשולשלת הצארית לבית רומנוב, והוא היה אחד מן המומנים, כארבעת אלפים אורחים הוזמנו להשתתף בחגיגות, אלה נבחרו משמנה וסלתה של מדינת רוסיה: צמרת השלטון, אישי ציבור ראשי ערים, מפקדי צבא ומשטרה ואנשי דת ותרבות, מבט לעבר הנוסעים האחרונים בקרון הרגיע קצת את רוחו,

התשובה והנס

רבי יוסף יצחק נותר ישוב במקומו שליו ומאופק וארשת פניו נחושה הוא הישיר מבט בעיניו של הכומר והשיב נחרצות: "באותם ימים העולם היה אמיתי שום דבר לא חיפה על הזוהמה, אותו האיש היה בוגד וקיבל את עונשו", רחש של תדהמה עבר בקרון הנוסעים לא האמינו למשמע אוננם, הרבי מצ'רניגוב נבעת, הוא היה משוכנע שזה סופו של רבי יוסף יצחק, הוא השפיל את מבטו בחשש מפני הבאות, את המתח בקרון היה אפשר לחתוך בסכין, הכומר התעטף בשטיקתה גם הנוסעים האחרים לא פצו פה, כך המשיכה הרכבת בנסיעתה ובתחנה הבאה ירדו ממנה רבי יוסף יצחק ורבי מענדל חן, הרבי מצ'רניגוב נשם לרווחה אך ליבו עדיין הלם בפראות, הכומר היה שקוע במחשבות ובמשך זמן רב לא פצה פה, ואז פנה אל הרבי מצ'רניגוב ואמר "נראה שהצעיר הדתי והמלומד הזה הוא אדם ישר מסוג האנשים שחיו בימי קדם וכבר אינם מצויים בימינו, תשובה כזאת יכול לומר רק אדם בעל דעה יציבה, זה יהודי אמיתי למוות ולחיים", הרב מצ'רניגוב נדהם, הוא לא העלה על דעתו שדווקא התשובה הישירה והנועזת של רבי יוסף יצחק תעורר הערכה גדולה כל כך בלב הכומר, כעבור שנים בשנת תרפ"ט (1929) נפגש הרבי הרי"צ עם הרבי מצ'רניגוב בפריס, במהלך שיחתם הזכיר לו הרב מצ'רניגוב את האירוע ברכבת, וסיפר כי הוא התפעל כל כך מהדברים עד שסיפר זאת במפגש עם ראשי הצינונות והללו התפעלו גם הם מאוד מתעוזתו של הרבי ומנחישות רוחו.

הללו נראו על פי לבושם המהודר ונימוסיהם המעודנים בעלי מעמד חברתי גבוה, ואולם הוא ידע שברכבת נוסעת קבוצת קצינים שהזמנה גם היא לאירועים ורבים מאלה היו בוגרי "המאות השחרות", הרכבת עצרה בתחנת ויטבסק והרב שניאורסון ראה שני אברכים צעירים ממתנים על הרציף, הוא חשש לגורלם והזמינם לעלות לקרון שלו, שנחשב קרון של נוסעים מכובדים, כשנכנסו לקרון גילה כי השניים הם רבי יוסף יצחק שניאורסון (לימים אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש) שהיה אז כבן עשרים ושלוש ועמו הרב מענדל חן רבה של העיר נייז'ין (נרצח כעבור חמש שנים בידי כנופיות "הלבנים" ה"ד"), השניים לא נסעו לחגיגות השלטון אלא לעיר אחרת אבל בהגחה פרטית נודמן להם לנסוע ברכבת זו דווקא שבה נסעו רבים מהמוזמנים לחגיגות.

הוויכוח והפחד

פניהם האציליות של הרבי והרב חן משכו את תשומת ליבם של הנוסעים האחרים בקרון, ביניהם היה כומר בכיר שהוזמן אף הוא לחגיגות בפטרבורג והוא פתח עמם בוויכוח על אמיתות הדת היהודית מול הנוצרית, הרבי הרי"צ והרב חן השיבו לו בטוב טעם ופרכו את כל טענותיו, הרבי הציג שורה של הוכחות על זיופי האמת שנעשו בברית החדשה, ועל הפרשנות המעוותת שהנוצרים נאסו לתת לפסוקי התנ"ך, עד מהרה נותר הכומר חסר מענה, ואז כשנסתמנו כל טענותיו הרים את קולו והטיח בשלושת היהודים מדוע הרגתם את משיחנו?! דממה השתררה בקרון פניו של הרב מצ'רניגוב החוויר, מאז ומעולם הייתה זו תאונה מברשת רעות, מי ידע מה הכומר מתכוון לעולל.

חשיב בהלכה

מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן
מח"ס בארות יצחק, שו"ת עולת יצחק, שו"ע המקוצר, ועוד.

אקטואליה בהלכה

שאלה: מצוי הדבר שבתקופת החופש, יוצאים אנשים לקייט ולנופש בבתי מלון, ובדרך כלל נשאלים הן על מספר הנפשות שייגיעו, ומצוי הדבר שאומרים פחות נפשות ממה שבאמת יש, וחושבים הם שמפני שהנפשות הנוספות לא ישנים על מיטות אלא על גבי "שקי שינה" בריצפה, אין סיבה לשלם עליהם (וגם אינם אוכלים שם) האם טענה זו נכונה?
תשובה: כתב מרן בשו"ע (חושן משפט סי' רכח) "אסור לרמות בני אדם במקח וממכר, או לגנוב דעתם", וביארו האחרונים שמעשה "גניבת דעת" שיש בה חסרון ממון יש בזה איסור תורה אפילו בגוי, ואם אין בה הפסד ממון אסור מדרבנן.
וא"כ בשכירות חדר לקייט ונופש או לשבתות וכדומה שבדרך כלל המשכיר הוא זה שמשלם את הוצאות המים והחשמל וכדומה, והוא הדין לבתי מלון שהבעלים משלמים את כל ההוצאות, אם כן יוצא שכל דייר שנוסף גורם חסרון, שהרי

האם זה נכון שיש להימנע מלהביט בחתול שחור?

מסתבר הדבר מאד שנכון להימנע מלהביט בו זולת בדרך עראי, ואעפ"י שלא שמעתי ולא ראיתי דבר זה מפורש בשום ספר, יען כי מצינו במקומות רבים שחתול שחור מורה על כוחות הטומאה וכו'. והמפורסם בזה הוא בגמ' ברכות דף ו' ע"א שהרוצה לראות מזיקין, יביא שליא של חתול אֶפְמָתָא בת אכמתא (דהיינו שחורה בת שחורה) וכו'. ובספר הקנה דף רע"ח איתא, ארז"ל אסור להרוג חתול שחור, בעבור דאית ליה שַׁר - דהיינו ממונה מתחת מלאכי חבלה - שחור מראיתו, וכל עבדיו מזיקים ודאי וכו' ע"כ. ועל שמירת הגוף והנפש סי' רמ"ט דף תש"כ סעיף ג'. ובלאו הכי ראוי שלא ישביע אדם עינו בהסתכלות בבהמות טמאות וכו' כמו שהעלינו בס"ד בעיני יצחק סי' מ"ו אות י"ח יע"ש. ואם כן כל שכן בחתול שחור, שומר נפשו ירחק.

ילד שמתעורר בלילה מחלומות רעים - מה ניתן לעשות כדי למנוע זאת?

לפני שהוא נרדם, יקרא שמע ישראל וגו'. וכן גם אם התעורר באמצע הלילה וחוזר לישן, יאמרנו שוב. לא שלים יד בשעת השינה מתחת הלחי, ולא ע"ג הירך, ולא ישכב כשהוא לחוץ, דהיינו שלא יכאיב וילחץ את

א' מאיבריו בזמן השינה. כל הדברים האלה גורמים לחלומות מפחידים גם לגדולים.

אדם שהניח את התפילין על הכסא ויצא, וכשחזר ראה שהם נפלו, וכן מי שנפלו לו תפילין כשהם בבית שלהם, האם צריך כפרה על זה?
אינו צריך.

האם מותר להשתמש ב"מטוטלת" (שרשרת ובקצה גוף ממתכת) לצורך גילוי נסתרות ולצורך רפואה?
אסור, כי זה משורש עבודה זרה.

האם מותר להניח תהילים וכדו' תחת ראשו של תינוק לשם שמירה?
מותר, כמבואר בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר חלק ד' סימן קמ"ח אות נ"א דף תל"ד.

שיכור שהזיק את ממון חברו בפורים - מה דינו?
חייב לשלם, וע"פ פסקי תשובות סי' תרצ"ה דף תקס"ג הערה מ"ג, ומ"ש בס"ד בשע"ה חלק חושן המשפט הל' נזקי ממון וגוף סי' רכ"ג הערה ג' ד"ה הרמ"א.

העושה [השלח] צריך לא קנין ולא עדים, אלא באמירה בעלמא בינו לבין חברו, ואין צריך עדים אלא לגלות הדבר אם כבר באחד מהם. ע"כ.

לאור האמור נמצינו למדים: שאדם ששלח את חברו לעשות פעולה מסוימת, אפילו אם אין עדים ולא עשה קנין לחזק את הדבר הרי הוא שלוחו וכל מעשיו קיימים, ומעתה יש לומר בנידון זה שאותו אדם ששלח את חברו לחלק 1000 ש"ח לצדקה הרי עשאו שליח וחייב לשלם לו את כל הסכום שחילק.

ואם יטען אותו אדם "מבוסס הייתי" כדרכם של עם ישראל ביום הפורים לשתות ולהשתכר ואם כן הייתי נחשב כשוטה באותה שעה, אין זו טענה שכבר מבואר בשולחן ערוך (ח"מ סי' רלה סעיף כב) השיכור מקחו וממכרו ממכר ומתנותיו קיימים, ואם הגיע לשכרותו של לוט והוא עושה ואינו יודע מה עושה אין מעשיו כלום והרי הוא כשוטה. ע"כ, נמצא שטענת המשלח "מבוסס הייתי" אינה פוטרתו שהרי ניכר עליו שלא הגיע לשכרותו של לוט.

מתוך ספר "אור ההלכה" של הרה"ג דוד חן שליט"א

משתמש במים או בחשמל או בשירותים וכדומה ומוסיף על הוצאות בעל הבית ואסור, ולכן חייב המתארח לשלם על הנפש הנוספת גם כשאינו יושן ע"ג מיטה.

ואפילו באופן שהשוכר הוא זה שמשלם את הוצאות המים והחשמל וכדומה, וסיכמו על מספר נפשות מסוים, אסור להוסיף אדם נוסף או תינוק ללא רשות הבעלים שהרי גונב דעתם, וגניבת דעת אסורה מדרבנן גם כאשר אין בה חסרון ממון.

שאלה: אדם התקשר לחבירו ביום פורים ואמר לו פורים שמח ידידי היקר! תעשה לי טובה ותחלק 1000 ש"ח לצדקה "על", ואני אשלם לך אחרי פורים, אותו אדם באמת עשה את מה שהתקשר ופירז ביום הפורים 1000 ש"ח לצדקה, וכשביקש לאחר מכן מחברו שישלם לו סכום זה, אמר לו חבירו מה באמת חילקת? "סתם צחקתי אתך לכבוד פורים, מה לקחת את זה ברצינות", כיצד הדין?

תשובה: כתב השולחן ערוך (ח"מ סי' קפב סעיף א) האומר לשלוחו צא ומכור לי קרקע או מטלטלין, או קנה לי, הרי זה מוכר ולוקח ועושה לו שליחותו וכל מעשיו קיימים, ואין

אחת שאלתי

של רבי עקיבא שאמרו לו החוזים בכוכבים שבתו תמות בליל חופתה ובזכות שנתנה מנת אוכל לעני ניצלה, כך שבוודאי אם השרטוטים ביד מורים על מצב מסויים ניתן לשנותו ע"י תפילה וצדקה.

ולכן עדיף שלא ישאל אדם במזלות ולא יחקור בשרטוטי ידיו ופניו הודיע לו עתידות אלא ילך בתמימות, ובפרט שבשרטוטי הידים והפנים מובא בספרים חכמה להרה"צ מורגנשטיין שליט"א שאין לנו שום הבנה פנימית בענין אלא רק הבנה חיצונית שאינה משקפת את האמת שבדבר, וכן יש להיזהר מלעסוק בענינים אלו מפאת הגירעונות והחסרונות שמקבל העוסק בזה על הקליינט שלו, שזה לשון הרע גמור, אלא א"כ כוונתו להוכיח ולתקן את הקליינט, ובזמניו אין הדבר מצוי שמתעסקים בזה לשם כך, ולכן מוטב שלא להתעסק בדבר זה ולא לדרוש ולחקור על ידו עתידות ושאר תחזיות.

ידי תפילה וזכות משתנה מזול של האדם לטובה. ע"כ. והאבן עזרא מפרש (שמות לו כא) שאין מזל לישראל היינו במצב שאינם שומרים תורה ומצוות, והאור החיים מפרש (דברים טו ה) דע"י זכות גדולה משתנה המזל, ורבינו בחיי בספרו כד הקמח (ערך פרנסה) כתב שאפשר לשנות את המזל ע"י תפילה, וברע"א מהימנא פרשת פנחס איתא שאחרי קבלת התורה יצאו ישראל מחובות הוראת הכוכבים והמזלות, וכ"כ התו"ט (סוף מסכת קידושין) ובתפארת ישראל (שם).

נמצינו למדים שכאשר האדם מתעצם בתורה ובמצוות בודאי אין לו לחוש לשום מזל, כי אין שליטה לשום כח עליו, וכמו שמצינו באברהם אבינו ע"ה שאמר לו הקב"ה צא מאצטגנינות שלך דהיינו ממה שאתה רואה כי אין הדבר תלוי בראייתך, וכן בבנימין הצדיק שהאריך ימים בזכות שפירנס אלמנה אע"ג שהגיע זמנו למות וכן בבתו

מדור השו"ת עם הרה"ג יעקב ישראל לוגאסי שליט"א

שאלה: סיפר לי אחד שהלך למומחה המבין היטב בחכמת שרטוטי היד, ואמר לו שרואה הוא שחיי קצרים ואין לו עוד זמן רב לחיות, ועוד כל מיני עתידות למיניהם, היאך יש להתייחס לזה?

תשובה: שרטוטי היד והפרצוף מורים המה מה מזול של אדם, כי האדם נולד במזל מסוים לפי גזירתו יתברך ומזלו הוא הקובע אם יהא עשיר או עני וכן בריא או בעל ייסורים, ומעתה יש להתבונן האם אדם יכול לשנות את מזלו ע"י כל מיני השתדלויות מצידו, הגמרא במסכת שבת (קנו ע"א) מביאה מחלוקת האם יש מזל לישראל או לא, לדעת רבי חנינא יש מזל לישראל ולדעת רבי יוחנן אין מזל לישראל, ופירש רש"י "אין מזל לישראל" דעל

נצח ישראל
רביעי | 09:00-12:00 כולל בוקר | 17:15-19:30 לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה א) | 18:10-20:10 פרויקט חונכות ילדים ונוער | 19:30-20:20 שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל | 20:30-21:30 שיעור תורה- הרב בנימין דיין חמישי | 09:00-12:00 כולל בוקר | 17:15-19:30 לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה ב) | 19:30-20:20 שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל

ראשון | 09:00-12:00 כולל בוקר | 17:15-19:30 לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה א) | 19:30-20:20 שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל | 20:30-21:30 שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת נצח ישראל
שני | 09:00-12:00 כולל בוקר | 17:15-19:30 לימוד מקרא מארי יאיר חג'בי (קבוצה ב) | 20:00-20:50 שיעור ב"בעיניעקב" בבית כנסת נצח ישראל מפיה ה"רונן יעיש
שלישי | 09:00-12:00 כולל בוקר | 19:30-20:20 שיעור הלכה ומוסר בבית כנסת

לוח
פעילויות

מהנעשה בשנת

ואילך ישאר רק את ענין התירגול שכל המרבה בו הרי זה משובח.

אני קורא להורים לעקוב אחרי קצב התקדמות של הילד ולא להשאיר את העבודה ל"מארי" בלבד. מפני שרק עם שלשת הדברים האלו: התירגול אצל המארי, החזרה עם האבא בבית, והקריאה בצבור, ישתלם התלמיד בענין הקריאה באופן המושלם ביותר. והחוט המשולש לא במהרה ינתק.

אין ספק שזהו קנין יקר ערך עבור התלמידים. בטוחני שחלק מהתלמידים אף זכו בשפע שיוכלו להשפיע ולהנחיל לדורות הבאים. יהי רצון ששקנין זה יתקיים להם ולבניהם אחריהם, ולירועם לדרתם.

ברוכים יהיו העושים והמעשים לדבר מצוה, התלמידים ובני משפחותיהם, וכל המסייעים בגופם ובמומנם על כל פעילויות העמותה ובפרט על הפעילות עם הילדים. וחפץ ה' בידינו יצלח. אכ"ר.

חיתוכי הברות, הטעמה, טעמים, מאריכים, ודגשים, ע"פ מסורת אבות(ינו). ואף נערכו שני מבחנים בכתב על כל הנ"ל. בשלב זה אנו בעיצומה של הקריאה בפועל, וביצוע נכון של הנלמד בקורס הגייה וכללי המקרא. ניכרת על התלמידים השמחה על יכולות הביצוע של הקריאה המדויקת, והרצון לבצעה באופן המושלם ביותר. מכאן

מאת: מארי יאיר חג'בי הי"ן

כתב רבינו הרמב"ם מהלכות ת"ת (פרק ב הלכה א) מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל פלך ופלך. וכל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן מחרימין את אנשי העיר עד שמושיבין מלמד תינוקות וכו' שאין העולם מתקיים אלא בהביל פיהם של תינוקות של בית רבן.

אין ספק שאחת הפעילויות החשובות והמברכות של עמותת "רני ושמחי" זהו העמדת מלמד תינוקות ובלשונינו "מארי" לילדי המושב, שהרי אם אין גדיים אין תישים. בתחילת החורף קיימנו את קורס הגייה וכללי המקרא. ההשקעה עם התלמידים היתה בעיקר על ההבנה של מהי קריאה נכונה ומדויקת, ועל רכישת כלים כיצד לבצעה וליישמה בפועל.

הקפדנו על צלילי אותיות נכונים, תנועות מדויקות,

חידה:

מה היה מקצועו של המן קודם שהיה משנה למלך, וכמה שנים עסק באותו מקצוע ?

בין הפותרים נכונה יוגרל: לגו על שלט

חידה מחודש קודם:

מה המשותף בין איוב בלעם ויתרו?

פתרון:

שלתם היו יועצי פרעה.

הזוכה בהגרלה: דוד אקוש

תשובות ניתן לשלוח ב-SMS לפל: 054-3434642

חידון פורים

לתושבי המושב
ילדים נוער ומבוגרים

תושבי המושב ילדים נוער ומבוגרים מוזמנים להשתתף בחידון מעניין ומרתק

החידון יערך בסגנון שאלות אמריקאיות ויוקורן על מסך השאלות מתוך החוברת "בהלכה ובאגדה"

החידון מתחלק לארבע קבוצות:

ילדים עד גיל 10 | גילאי 10-14 | גילאי 14-18 | מבוגרים (נשואים)

יום רביעי י"ג אדר - 20.3.19
בשעה 20:00 - בבית העם, מושב אשתאול

להרשמה ולקבלת החוברת 050-4185156, 052-4676599

פרסיק לקבוצה א' - לילדים עד גיל 10:

פרס ראשון - רחפן, פרס שני - מכונת עץ עולה, פרס שלישי - לול עץ עולה

פרסיק לקבוצה ב' - גילאי 10-14:

פרס ראשון - אופנייט, פרס שני - רחפן, פרס שלישי - כדורסל איכותי

פרסיק לקבוצה ג' - גילאי 14-18:

פרס ראשון - 400 ש"ח, פרס שני - 200 ש"ח, פרס שלישי - 100 ש"ח

פרסיק למבוגרים:

פרס ראשון - סוף עבוד לוגי, פרס שני - ספר איכותי, פרס שלישי - ספר קריאה

פרטים נוספים:

בכל תשובה נכונה צוברים כרטיס הגרלה נוסף. ענייני התשובות תתבצע בהקמת התשובה הנכונה מתוך ד' אפשרויות, ובאופן אישי ללא ידיעת ההתל. לאחר סיום החידון - כל משתתף ימול כרטיסי הגרלה לפי מספר התשובות הנכונות שצבר. בהלכה עמודים 217-168. באגדה פרקים א,ג,ה,ו,ז, למעט הכתוב הקטן ומה שכתוב בדקע אפור.

תושבי אשתאול והסביבה

הנכם מוזמנים להרצאה מרתקת של הרב

מיכאל לסרי

שליט"א הנושא: "ונהפוך הוא"

יום שני י"א אדר ב' 18.03.19

בשעה 19:30 בבית העם - מושב אשתאול

עמותת "רני ושמחי"